

motto:

Dwór „Czarne” zasługuje na uwagę także dlatego, że ciągle jest możliwe, iż najciekawszy etap swoich dziejów zabytek ten ma dopiero przed sobą. I może się okazać, że nie nastąpi to kiedyś tam, w jakiejś bardzo odległej przyszłości.

(Jacek Jakubiec)

Przywołane motto – będące wyrazem przekonania Jacka Jakubca, że dopiero przyszłość Dworu Czarne w Jeleniej Górze może napisać najważniejszy rozdział w jego historii – oparte jest na wiedzy gromadzonej przez dziesięciolecia Jakubcowego trwania w murach Dworu. Stąd był już krok do pomysłu na książkę, którą dziś z satysfakcją możemy Państwu zaprezentować. „DWÓR CZARNE czyli monografia według Jacka” to fascynująca opowieść o ratowaniu unikalnego w Kotlinie Jeleniogórskiej zabytku.

Początki Dworu Czarne sięgają schyłku Średniowiecza, co pozwala zakładać, że od tego miejsca rozpoczęło się cywilizowanie Kotliny Jeleniogórskiej. Jej dzisiejszy kształt urbanistyczny, szlaki drogowe, lokowanie wsi i miast to przecież dzieło władającego tymi ziemiami szlacheckiego rodu Schaffgotschów! Ród ten, rozsiadły z czasem w wielu rezydencjach na obszarze Kotliny oraz wokół niej, początek wywodzi między innymi ze Schwarzbach, gdzie przed wiekami Kaspar Schaff zbudował swą pierwotną siedzibę – Dwór Czarne. Połączone: przydomek Schaff i nazwisko Gotsche to późniejsza rozpoznawalna „marka” tych ziem – Schaffgotschowie.

„Optymizm” – alegoria

Te dwie fotografie dzieli 31 lat. Ukazują Jacka Jakubca jako człowieka pełnego wiary w sukces misji, którą wiele lat temu wziął na swe barki. Jest tak mimo wielu przeciwności, jakich nie szczędziły mu niełatwe czasy. To hartuje! Da radę! Od lat ten sam uśmiech wymownie o tym zaświadcza. Takich, jak Jakubiec winniśmy wspierać na wszelkie sposoby!

Byłem ministramentem, harcerzem, żeglarzem, modelarzem lotniczym, lekkoatletą, asystentem na Politechnice Wrocławskiej, po Marcu '68 także więźniem komuny.

W 1971 r. życiowe wybory związały mnie z Jelenią Górą. Byłem głównym projektantem jej planu ogólnego. Ówczesna ekologiczna degradacja tych ziem, była impulsem do udziału w obywatelskim ruchu ekologicznym. Odbyłem roczny staż urbanistyczny w Hanowerze, potem studialny pobyt w Meksyku. Od 1977 roku jestem kustoszem Dworu „Czarne”. Poza jego uratowaniem od zagłady, mój życiowy dorobek to: rekord Dolnego Śląska Juniorów w dysku, kilkanaście nagród i wyróżnień w konkursach urbanistycznych, współorganizowanie Euroregionu Nysa, pierwszej transgranicznej wspólnoty na obszarze byłego bloku wschodniego. Cenię sobie tytuł Człowieka Roku '2006 uzyskany w plebiscyfle „Nowin Jeleniogórskich”.

Marzy mi się współczesna odmiana pozytywizmu.

Jestem żonaty, mam czwórkę dorosłej dziatwy i pięcioro wnucząt.

ISBN 978-83-64313-53-0

Książka „DWÓR CZARNE czyli monografia według Jacka” to pozycja o wysokich walorach poznawczych, ujawniająca świetny warsztat naukowy, jakim dysponuje Jacek Jakubiec. Autor po mistrzowsku prowadzi czytelnika przez stulecia, podejmując z nim intelektualną grę, zapraszając do odkrywania tego unikalnego miejsca. Dla nas, jeleniogórczyków, książka jest cenna, ponieważ pomaga lepiej poznać dzieje naszej Małej Ojczyzny.

Zapraszamy Państwa do lektury!

Zdjęcia: T. Olszewski, M. A. Pędziwoł, K. Anglart, J. Foremny, K. Hołyszewski
Akwarele: Andrzej Woźniak i Andrzej Boj-Wojtowicz

Opracował: Kazimierz Hołyszewski.

JACEK JAKUBIEC

DWÓR CZARNE

czyli
monografia według Jacka

„Przyjaciele Dworu Czarne”

Wydawnictwo AdRem – Regina Chrześcijańska

Jacek Jakubiec - Autor

PRZEDSTAWIAJĄ KSIĄŻKĘ

OD KTÓREJ SIĘ NIE ODERWIESZ

**GDY JUŻ WZBOGACISZ O NIĄ
SWOJĄ BIBLIOTEKĘ!**

Słowo o książce

którą właśnie oddajemy do rąk Naszym Czytelnikom, napisał Profesor Jerzy Jasieńko, jeden z najwybitniejszych znawców tematyki konserwatorskiej.

Pisze Pan Profesor:

„Kotlina Jeleniogórska jest miejscem o szczególnych uwarunkowaniach kulturowych i przyrodniczych. Z jednej strony niespotykane w innych regionach Polski nasycenie i wielka różnorodność zabytków architektury, szczególnie zamków, pałaców i dworów, a z drugiej - wspaniałe krajobrazy Karkonoszy i Rudaw Janowickich. Połączenie tych dwóch wartości tworzy niezwykle, arkadyjski krajobraz, dziś coraz częściej nazywany Dolina Pałaców i Ogrodów. Nie zawsze jednak tak było. W drugiej połowie XX w., szczególnie w latach powojennych, znakomite przykłady architektury rezydencjonalnej i otaczające je parki popadły w ruiny, choć przetrwały II wojnę światową w stanie niemal nienaruszonym. Powodów takiego stanu zachowania jest wiele. Z całą pewnością wpływ miały na to i względy polityczne, i ideologiczne okresu powojennego. W praktyce, wspaniałe budowle pałacowe i dworskie niemalże zniknęły z krajobrazu kulturowego przedgórza Karkonoszy. Wiele z nich znajdowało się w stanie katastrofy budowlanej. Odarte z detalu, oryginalnego wyposażenia, przekształcone, zagubione w zaniedbanych ogrodach, niedostępne, opuszczone, wydawały się być niepotrzebną spuścizną. Tak w ciągu kilkudziesięciu powojennych lat zmienił się obraz dawnej Arkadii. Ale w ostatnich latach pojawiali się ludzie, którzy w tych upadających zabytkach widzieli ich dawne piękno, klimat i nastrój minionych wieków. Rozpoczął się wielki proces przywracania dawnym rezydencjom Kotliny Jeleniogórskiej minionego blasku.

Prekursorem zmagania o ratowanie zaniedbanej spuścizny pałacowej i dworskiej u podnóża Karkonoszy był Jacek Jakubiec, który rozpoczął heroiczną walkę o uratowanie Dworu Czarne w Jeleniej Górze. Wrocławianin, architekt, który na początku lat '70 ubiegłego wieku związał swe losy z Jelenią Górą. Tak jak każdy pasjonat nie tylko związał

swe losy z dworem, ale poświęcał mu cały swój wolny czas, siły, talent i zawodowe emocje. Przez ponad 30 lat prowadził własne badania obiektu i jego historii. Te lata zmagania nie tylko uratowały jeden z najcenniejszych zabytków w mieście ale, przede wszystkim, zbudowały dla tej idei obywatelską kampanię, która w trudnych czasach przemian wyzwoliła niezwykle pokłady aktywności i zaangażowania bardzo wielu ludzi. Książka, napisana przez Jacka Jakubca jest nie tylko klasyczną monografią o Dworze Czarne, która może prowadzić do lepszego zrozumienia wspaniałego przykładu dziedzictwa regionu

ale jest, przede wszystkim, emocjonalną opowieścią o miejscu, ludziach i o historii. Jest też opowieścią o emocjach jakie towarzyszą pasji ratowania zagrożonego obiektu zabytkowego. Szczególnie jest dedykowana społeczności lokalnej, aby zwrócić większą uwagę na ogromne wartości kulturowe Ich małej ojczyzny. Powinna również dotrzeć ze swoim przesłaniem do władz samorządowych i państwowych, aby starały się uczynić wszystko dla ratowania zagrożonego dziedzictwa. Jednakże głównym odbiorcą publikacji staną się ludzie, którzy przez lata towarzyszyli Jackowi Jakubcowi w trudzie ratowania dworu i kreowania jego nowych funkcji. Książka, naznaczona wybitną indywidualnością Autora potwierdza jak ważnym i niezbędnym elementem życia zabytku jest człowiek, jednostka będąca, w konsekwencji historycznej, epizodem w trwaniu przedmiotu, bez której jednak przedmiot umiera. Składam Panu Jackowi Jakubcowi słowa najwyższego uznania i szczerego podziękowania za to co zrobił dla Dworu Czarne i za tę książkę, którą obecnie przekazuje Czytelnikowi.”

Jerzy Jasieńko

Ludzie Monografii

To my, „Przyjaciele Dworu Czarne”!

Jesteśmy przedziwnym środowiskiem, bowiem reprezentujemy co najmniej dwa pokolenia, najróżniejsze zawody, temperamenty, polityczne preferencje. Wszystkich łączy pasja społecznikowska oraz potrzeba aktywności na rzecz najszerzej pojmowanej kultury. Wspieraliśmy Autora przez cały czas Jego pracy nad Monografią. Należy podkreślić, że książka powstała dzięki o wiele szerszej rzeszy ludzi dobrej woli, nie tylko mieszkańców naszego regionu. Oni to właśnie przez swą hojność sprawili, że powiodła się akcja zbiórki środków, dzięki którym można było książkę wydrukować. Dwaj nasi młodszy koledzy, Marcin i Mariusz wypróbowali w praktyce działanie portalu www.wspieramkulture.pl, i dzięki temu gromadzenie środków przebiegło sprawnie i bez zakłóceń. Dodajmy, że zebrana kwota w najmniejszym stopniu nie jest obciążona kosztami jakichkolwiek wynagrodzeń, czy autorskiego honorarium.

Wszystkim Państwu Donatorom naszej publikacji z całego serca dziękujemy za hojność!

Przyjaciele Dworu Czarne